

ITALIJA POŠILJA OROŽJE NA MADŽARSKO

UGOTOVILO ČEHOSLOVAŠKEGA MIN. PREDSEDNIKA BENEŠA JE PRESENETILO ANGLEŽE

Iz Italije je bilo poslanih preko Avstrije na Madžarsko stoosemdeset tisoč pušk in dvesto strojníc. — Celo zadevo naj preišče Liga narodov. V Albanijo je dospel italijanski prometni minister. — Pri Skadru nameravajo zgraditi močno trdnjavo za zavarovanje severne meje.

LONDON, Anglija, 8. februarja. — Čehoslovski minister Beneš je sporočil angleški vladi, da je bilo vtihotapljenih iz Avstrije na Madžarsko 180 tisoč pušk, ne pa samo 60,000 kot se je spočetka domnevalo. Poleg navadnih pušk je bilo vtihotapljenih tudi dvesto strojníc.

Kot zastopnik Male antante je Beneš odločno zahteval, naj Liga narodov oziroma angleška in francoska vlada dobta vsa tozadevna pojasnila od avstrijske vlade.

Nadalje zahteva Mala antanta, da morajo biti objavljena imena pošiljateljev in sprejemnikov. Ono orožje, ki se še nahaja na avstrijskem ozemlju, je treba uničiti, oziroma ga poslati nazaj, odkoder je dospel, namreč v Italijo.

Včeraj je izjavil v angleški poslanski zbornici tajnik za zunanje zadeve Sir John Simon:

— Mi ne bomo prej mirovali, dokler ne pridemo tej stvari do dna. To je po mojem mnenju zelo nevarna zadeva.

DUNAJ, Avstrija, 8. februarja. — Benešovo ugotovilo, da je bilo vtihotapljenih iz Italije v Avstrijo 180,000 pušk z naročilom, naj se pošlje to orožje na Madžarsko, je vse zelo presenetilo.

Strokovnjaki so domnevali, da število ni prekašalo 65,000 pušk. Polovica tega orožja je bilo že poslanega na Madžarsko, dočim ga je polovica še vedno v avstrijskem mestu Hirtenbergu.

Madžarska vlada je sprva to poročilo odločno demantiralo, pozneje je pa priznala, da je sprejela 4000 pušk.

Avstrijska vlada se izgovarja, da je orožje staro in da ga bo treba popraviti. Pri tem bi dobilo dosti avstrijskih nezaposlenih delo.

Beograjsko časopisje vztraja na stališču, da mora Liga narodov za vsako ceno preiskati pošiljanje orožja iz Italije na Madžarsko.

V Beogradu je povzročila veliko razburjenje tudi novica, da je dospel v Albanijo italijanski prometni minister Ciano di Cortelazza v spremstvu velikega števila italijanskih arhitektov in inženirjev.

Inžinirji bodo nadzorovali gradnjo velike trdnjave v bližini Skadra. Svrha te trdnjave bo zavarovati severozapadni del Albanije.

Časopis "Politika" je opozoril javnost na dejstvo, da je v albanskem pristanišču Santi Quaranta zasidranih več italijanskih bojnih ladij.

DUNAJ, Avstrija, 8. februarja. — Dne 30. decembra je dospel iz Italije v avstrijsko mesto Hirtenberg velika pošiljatev orožja. Dne 9. januarja je bil poslan del tega orožja na Madžarsko.

Tedaj so zastopniki Male antante izjavili, da bodo proti takemu ravnanju protestirali, češ, da ni v soglasju z mirovnimi pogodbami.

Hirtenberški župan Frankschuetz ni prikrival pošiljatev in je izjavil, da je bilo devet truckov pušk že poslanih na Madžarsko, dočim je v Hirtenbergu še vedno ostalo od 30,000 do 40,000 pušk.

Avstrijsko socialistično časopisje je tedaj pisalo, da je bilo orožje poslano Madžarski v namenu, da bi za slučaj jugoslovansko-italijanskega spora zamo-

Vlada naj posreduje v delavskem sporu

POLJSKA HOČE PADEREWSKEGA

Poljska se boji Hitlerja. Pilsudski predlaga za predsednika Paderewskega, ki je sedaj v Združenih državah.

Varšava, Poljska, 8. februarja. Ako bi vsled Hitlerja, ki je postal nemški kancler, nastale med Nemčijo in Poljsko bolj napete razmere, bo najbrže slavní poljski virtuozi Ignacij Jan Paderewski poklican na mesto poljskega predsednika.

Sedanji poljski diktator maršal Joseph Pilsudski je naklonjen Paderewskemu in ga bo podpiral pri vseh vlogah, ako bo od Nemčije pretila kaka nevarnost Poljski.

Pred nekaj dnevi je pisal krakovski list "Głos Narodu" da je Paderewski edini Poljak, ki uživa zaupanje celega naroda. Četudi je sedanji predsednik poljske republike, profesor Ignacij Mościcki v prijateljskih odnosih z maršalom Pilsudskim, vendar najbrže ne bo hotel več kandidirati za predsednika, temveč se bo zopet posvetil svojemu poklicu kot profesor.

Edina ovira proti Paderewskemu je diktatorstvo maršala Pilsudskega, kajti Paderewski je preveč samostojen, da bi hotel biti samo orodje v rokah diktatorja.

Po poljski ustavi izvolita predsednika obe poslanski zbornici in Paderewski je gotov svoje izvolitve, ako to potrdi maršal Pilsudski.

Ignacij Jan Paderewski, ki je sedaj star 72 let, je tekom vojne mnogo deloval za neodvisnost Poljske. Po končani vojni je tudi sestavil prvo poljsko ministrstvo.

Leta 1919 je bil nekaj mesecev ministrski predsednik in zunanji minister. Po njegovem posredovanju so države priznale Poljsko kot neodvisno državo.

Ko je po vojni prišel v svojo domovino, so ga pozdravljali kot neodvisnega politika in je sestavil prvo koalicijsko ministrstvo.

Paderewski je odstopil kot ministrski predsednik vsled opozicije je vojaških voditeljev in se je zopet posvetil glasbi.

GANDHIJEVA ŽENA OBDOJENA

Bombay, Indija, 8. februarja. Žena indijskega voditelja Mahatme Gandhija, ki je bila zadnji teden aretirana zaradi nepostavnega političnega delovanja, je bila danes obsojena na šest mesecev ječe in na 500 rupij globe. Če ne bo mogla oziroma hotela plačati, bo celo leto zaprta.

HOLANDSKI UPORNIKI SO ODLOČNI

Mornarji ki so se odpeljali s križarko, so zagrozili zasledovalcem, da bodo streljali. Če mornarica je dobi la povelje za zasledovanje.

Haag, Holandska, 8. februarja. Uporniki na holandski križarki De Zeven Provinciën so zagrozili svojim zasledovalcem, da bodo pričeli streljati, ako ne opuste zasledovanja.

Toda ministrstvo za kolonije je naznanilo, da je pripravljen cel škadron holandskih bojnih ladij, da zasleduje uporno ladjo.

Kolonijalni minister je izjavil, da so pobegli mornarji zelo bojevitega duha in so zagrozili, da bodo streljali na zasledujočo ladjo Eridanus. Holandska mornarica zasleduje križarko in aeroplani vedno opazujejo njeno vožnjo.

Križarka je včeraj prišla v pristanišče Sourabaya, je napolnila svoje kotle in takoj odpeljala v smeri proti Sumatri. Bojne ladje upajo, da bodo zajele pobeglo križarko v Soudra morskí ožini med Javo in Sumatro.

Aeroplanom je bilo naročeno, da naj sporočijo upornim mornarjem, da v čolnih zapuste ladjo, drugače bodo aeroplani križarko bombardirali. Uporniki in zasledovalci so v stalni zvezi po brezžičnem brzojavu.

Kot pravi neko poročilo, se je ladja Eridanus, ki ni bojna ladja, umaknila, ko je posadka uporne ladje zagrozila, da bo pričela streljati na njo.

Holandska vlada je naročila zasledujočim bojnim ladjam, da torpedirajo križarko, ako se jim bo zdelo potrebno.

Splošno prevladuje mnenje, da je prišlo na križarki do upora vsled komunistične agitacije, toda vlada to zanika.

POŠTENOST SE VČASI NE IZPLAČA

Philadelphia, Pa., 8. februarja. Nezaposleni šofer Elmer A. Kupsky je našel ček za \$40,000 in menio za \$50,000. Oboje je izgubil uradnik nekega velikega industrijskega podjetja, ki je dal poštemu najditelju dva dolarja nagrade.

POTRES V NEMČIJI

Karlsruhe, Nemčija, 8. febr. — Po celi državi Baden so čutili močan potres, ki se je raztezal od Karlsruhe do švicarske meje. V Rastattu ob Renu je bilo porušeni več dimnikov; razpočilo je tudi več sten.

NAJNOVEJŠI PREDLOGI JAPONSKE

Japonska prosi Društvo narodov, da prizna, da je Mančukuo uspeh. — Prosi za poravnavo v soglasju s položajem.

Ženeva, Švica, 8. februarja. Japonska je Ligi narodov predložila svoje zadnje pogoje glede poravnave spora med Kitajsko in Japonsko in bo vsled tega mogoče Japonska izstopila iz Lige narodov.

Japonska skuša preprečiti prelom z Ligo narodov in obeša svoje upanje na možnost, da bo Liga narodov, četudi noče priznati države Mančukuo, vendarle priznala možnost, da se bo iz sedanje države razvila zadovoljiva vlada brez kakšne naknadne velike izpremembe.

Japonska tudi pravi v svojem sporočilu, da bo svet Lige narodov skušal rešiti spor v soglasju s sedanjim položajem. Ta točka pa kaže dvojno smer, ki pomeni drugače za Japonsko in drugače za Kitajsko.

Japonska bo še nadalje vztrajala pri tem, da pri razpravi o poravnavi spora med Kitajsko in Japonsko ne smeta biti udeleženi Združene države in Rusija.

Tokio, Japonska, 8. februarja. Ministrski svet je imel izvanredno sejo, pri kateri so razpravljali o novih popustitvah Japonske pri Ligi narodov. Zunanji minister grof Yasuya Učida je odločno zahteval, da Japonska ne popusti v nobeni točki.

SOVJETSKA VLADA IZGANJA LJUDI IZ MEST

Moskva, Rusija, 8. februarja. Vsled vladne odredbe, da morajo iz mest vsa "nepotrebna usta", je cena poštiva padla zelo nizko.

Družine, ki pričakujejo, da bodo izgnane iz mesta, prodajo pohištvo kar najhitreje mogoče. Vzamejo vsako ceno, ki jim jo kdo ponudi. Vladne organizacije, ki kupujejo tako pohištvo za nadaljno prodajo, imajo velike dobičke kakor trgovine s starim pohištvom.

Vendar pa ljudje ne kupujejo več toliko pohištva, kajti veliko število družin bo moralo pustiti mesta in se preseliti v industrijske kraje, ali pa na kmetije.

Kakor pravijo poročila, bo samo iz Moskve moralo odpotovati najmanj 800,000 ljudi.

NEMCIJA IZVAŽA KANARČKE

Berlin, Nemčija, 8. februarja. Na nemških parnikih je več sto tisoč kanarčkov, največ iz Harz pogorja, na notu v oddaljene dele sveta preko morja.

Pred leti je Nemčija poslala preko morja okoli pol milijona kanarčkov, toda zadnje čase je to razpošiljanje zelo padlo. V nekaterih deželah je tudi carina previsoka, da bi jih bilo mogoče prodajati. V Rusiji je dovoza kanarč-

V DETROITU JE ZASTAVKALO 3000 NADALJNIH DELAVCEV

DETROIT, Mich., 8. februarja. — Poleg delavcev pri Briggs Manufacturing Company, je zastavkalo tudi 3000 delavcev v Hudson Motor Car Co., ki izdeluje ogrodja za avtomobile. Delavci pri Hudson Company so zahtevali večjo plačo in ker jim kompanija ni privolila, so zastavkali. Vsled tega je brez dela še nadaljnjih 3000 delavcev pri Hudson kompaniji.

IZ ŽIVLJENJA GROFA APPONYIJA

Ženeva, Švica, 8. februarja. — Grof Apponyi je bil po službenih letih najstarejši član Lige.

Apponyi je bil aristokrat, učenjak, velik rodoljub in politik. Potegoval se je za nadvojvodo Otona, da bi postal ogrski kralj.

Grof Apponyi je bil med diplomati zelo spoštovan vsled svoje ga uljudnega obnašanja. Bil je visok šest čevljev in tri palce ter je govoril šest jezikov.

Na svoja stara leta je postal zelo suh, toda njegove oči so imele do zadnjega sijaj in njegov glas je bil zveneč in prepričevalen.

Bil je zelo dober govornik in pri raznih razpravah pri Ligi narodov se je mogel vsakdo čuditi, kako je enkrat govoril v angleščini, v francosčini, italijansčini in nemščini.

Skoro 60 let je bil državni poslanec svojega okraja. Po svojem rojstvu kot grof je imel pravico v gorenji zbornici, toda je ves čas ostal v vrsti narodnih poslancev v spodnji zbornici. Prvič je bil izvoljen v poslansko zbornico leta 1872. Večkrat je bil tudi minister.

Napisal je tudi več člankov in knjig o splošnem političnem položaju.

DUHOVNICI SE POKORIJO KEMALU

Istanbul, Turčija, 8. februarja. Klicatelji mohamedanskih vernikov so pričeli pozivljati vernike v turškem jeziku, mesto v arabskem, kot je bila navada več stoletij in ne rabijo več arabske besede Alah, temveč Tanri.

Prvič v zgodovini mohamedanske vere so opravljali v mošejah, kakor tudi v mošejah sv. Sofije, cerkvena opravila v turškem jeziku, ker je tako zapovedal predsednik Mustafa Kemal paša. Noben duhovnik ni zastavkal in tudi verniki se prav nič ne upirajo proti novi odredbi.

Predsednik Mustafa Kemal je takoj odpotoval v Brusel, od koder so prišla poročila, da so nastali nemiri vsled nove odredbe. Ko se je vrnil v Angoro, je takoj izdal ukaz, da se morajo verski obredi v Istanbulu vršiti samo v turškem jeziku.

V posameznih spopadih med stavkarji in skebi pri Briggs Company je bilo pet mož ranjenih, pa noben resno. Nek policist, ki je bil izven službe, je ranil enega.

Demokratski kongresnik Cal M. Wideman je naprosil delavskega tajnika Williama N. Doaka za pomoč v delavskem sporu. Wideman pravi v svoji prošnji, da nekateri delavci, ki so nasproti sedanji obliki vlade, skušajo ovirati ameriške državljane pri poštenem delu.

Uradniki Hudson kompanije dolže komuniste, da so dvignili stavko, kakor tudi pri Briggs kompaniji.

Podpredsednik Hudson Motor Car Company, Max F. Wollering je rekel:

— Te nemire so povzročili agitatorji in člani komunistične stranke. Naši stari delavci so bili prisiljeni pustiti delo. Delavske plače v naši tovarni so 20 odstotkov višje kot pa plače v drugih tovarnah za avtomobilsko ogrodja.

Hudson Company je po enotedenskem prestanku v ponedeljek zopet pričela z delom in je za četrtek naročila 2000 novih delavcev. Obe tovarni Hudson in Essex Company sta zaprti in uvedena je bila preiskava zaradi stavke.

Briggs Company naznanja, da izdeluje skoro vsa naročila Ford Motor Company, ki je tudi morala zapreti svoje tovarne, ko se je pričela stavka pri Briggs Company. Do sedaj je pričelo z delom samo nekaj Fordovih tovarn, toda tekom enega tedna bodo vse zopet delale.

Med stavkarji pri Briggs Company je bilo aretiranih 51 oseb, med temi tri ženske, ki zahtevajo obravnavo pred porotniki. Obdolženi so, da so delali nemire.

Delavci pri Hudson Company so zahtevali 20 odstotkov višjo plačo in 150 odstotkov bonusa od izvršenega dela, in poldrugo plačo za nadurno delo.

Policist Orval Kontz, ki je bil izven službe, je ravno zalotil stavkarje, ki so hoteli ustaviti voz po ulične železnice, kjer so se delavci peljali na delo v Briggsovo tovarno. Kontz je ustrelil in zadel črna Sam Reeda.

Poleg tega so stavkarji pretepli dva delavca pri Briggs Company, toda nikdo ni nevarno poškodovan.

TRIZE RUSKI KAPITANI KAZNOVANI

Tokio, Japonska, 8. februarja. Kapitani treh ruskih ribiških ladij so bili obsojeni vsak na tristo dolarjev globe, ker so se približali zaprtemu pristanišču Futani na utrjenem Bonin otoku.

Poročilo, da so jim japonske oblasti ladje zaplenile, ni odgovarjalo resnici.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

En celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedel in praznikov.
Dopolni bres podpis in osebnosti se ne priobčenejo. Denar naj se blagoviti
posiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
nam tudi prejane bivališke naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

4. MAREC SE BLIŽA

Ameriški narod se ni še nikdar bavil s tako težkimi
problemi kot baš v sedanjem času.

Za rešitev teh problemov je treba smotrenega vod-
stva, in zato ni čuda, če narod z vso vmeno in zanimanjem
zasleduje napovedi prihodnjega predsednika, Franklina
D. Roosevelta.

Še par tednov je do 4. marca, ko se bo preselil v Belo
hišo možak, kateremu je ameriški narod pri zadnjih vo-
litvah s tako veliko večino izrekel zaupnico.

Narod je prepričan, da bodo demokracije izpolnili ob-
ljube, katere so dajali tekom predsedniške kampanje.

Nova administracija bo morala prestati težko preiz-
kušnjo.

Dokazati bo morala, da si resno prizadeva rešiti de-
ležo iz depresije in jo povesti na pot, vodečo k prosperiteti.

Njeno delovanje za obči blagor bo morale biti nad-
strankarsko. Njen program bo moral biti vzvišen nad stran-
karsko politiko, ki je zadnja leta v tako veliki meri ovi-
rala napredek.

Zahteva, naj demokracije pozabijo strankarske inte-
rese, je precej velika. Pomisliti je namreč treba, da je iz-
stradana demokratska stranka po šestnajstih letih naen-
krat prišla k polnim jaslin in dobila skoro neomejeno
oblast.

Teda izredni časi zahtevajo izredne odredbe.

Program, ki ga bo razglasil predsednik Roosevelt dne
4. marca, mora pokazati, če se predsednik zaveda ogrom-
nosti svoje naloge.

Tudi po možeh, ki jih bo predsednik imenoval v svoj
kabinet, se bo dalo precej natančno presoditi, če bo nova
administracija uspešna v svojih naporih.

Ali bo poveril Roosevelt mesto državnega tajnika
spodobnemu in naprednemu možu? Ali bosta delavski taj-
nik in generalni pravdnik človečanski in daljnovidni ose-
bi, ali pa le sužnja sebičnih interesnih skupin?

To je le par vprašanj, ki čakajo odgovora.

Iz odgovora bo razvidno, če je Roosevelt resnični vo-
ditelj, kateremu bo mogoče obdržati veliko večino v kon-
gresu in jo prisiliti k poštenemu sodelovanju. Največji in
najvažnejši problem, s katerim se bo morala baviti admi-
nistracija, je nezaposlenost.

Temu problemu pa slede po vrsti: pomoč farmerjem,
prohibicija, vojni dolgov, carinski tarif, razorožitev, pri-
znanje sovjetske Rusije, štednja pri zveznem gospodar-
stvu, davki itd.

4. marec pomenja nekaj mejnik. Pojavili se bodo no-
vi možje, nove ideje, nove metode, in z njimi vred bodo
mogoče napočili tudi boljši časi, po katerih narod tako
zelo hrepeni.

ALI JE STROJ KRIV?

Mato Hanžekovič se v romanu
"Gospod človek" z gorčanjem o-
brača na stroj, ki je uničil člove-
ško srečo. Ne le, da je ubijal
(vojske), marveč se je zari tudi
v zemljo (traktorji), oskrnil čis-
to klasje in deviške trave in od-
griznil tisočim rokam kruh...
Te traktorje izdelujejo v zaduš-
ljivih tvornicah sužnji kapitaliz-
ma. In nešteti hranileci družin so
pri tem ohromeli. Traktorji pod-
pirajo brezverje, kletve, bes, ob-
upne štrijke, krvave izpade in
vojske. In tako dajejo mnogo
nanj, kot škodujejo. (Dinamit je
razstrelil mnogo več življenj kot
pečin...) Človek je izgubil zve-
zo z zemljo, edino prirodno hrani-
teljico človeštva, pa se je zilil v
stroj. Milijoni rok so ostali brez-
poselni, stroj pa maši posamezni-
kom bajne vsote v žep. Res, da
je stroj pospešil proizvodnjo in
izdelke pocenil, toda milijoni
brezdomcev in klatežev brez kru-
ha kriče do neba. Tam, kjer leže
grmade bogastva, so zraven kupi
siromaštva. (New York, London,
Pariz — podzemski jazbine s ko-
tišči zločinov in greha...)

Ali ne gre v sleherni deželi, po
tej shemi: tiha pokrajina in sre-
ni ljudje. Pride industrije, kupi
zemljo in gradi. Selo izginja,
iz njega raste mesto. Iz prepro-
stosti razkošje. In vendar sledi
vsemu temu kletve: Čim več stroj-
jev, tem več brezposelnih. Čim
več brezposelnih gladne, tem
manj grede izdelki "razumnega o-
brata" v prodajo. Stroj mečejo
izdelke v skladišča, dokler se ta
ne napolnijo. Nato se stroji pola-
goma ustavljajo, novi ljudje pri-
hajajo na ceste. Končno se izvi-
je iz izstradanih delavcev besna
kletve: Stroj je kriv!

In vendar ima stroj velike zas-
luge pri vsestranskem izboljša-
nju zemlje in njenih pridelkov.
Ko je kanil brivce Richard Ark-
wright izumiti perpetuum mobi-
le, je motril lancashirskih tkalec,
ki bi pač mnogo več platna nati-
kali, če bi jim ene in otroci nudi-
li dovolj prediva. Pa če bi jim
tudi sosedje prirejali predivo, bi
vendar še zmerom ne bilo dovolj:
stroji bi stali. Tedaj je ubogemu
brivcu prišla misel: Stroj moram
izumiti, ki bo namesto žena in
otrok predel, hitreje, več, bolje
in cene. In bolj higienično! In
leta 1768 je bil stroj gotov. Bil
je blagoslov angleških tkalec,
ki so na ta način postali gospodar-
darji svetovnega trga. In tako je
bilo povsod, kjerkoli je nadome-
stil stroj ustvarjalce roke. Kjer
so nekoč priklopi sužnji na ga-
lejo z vesli gnali ladjo, stoji zdaj
strojnik, ki kroti ognjene sile la-
djinega stroja za roko.

Friderik Dessauer je pokazal v
knjigi "Filozofija tehnike" na
faraonske piramide, na nasipe Ni-
la in na orjaške gradbe v Rimu:
Stotisoči sužnjevi, brezupnih lju-
di, so znašali kamenje. Biči so pa-
dali po njihovih plečih. Danes o-
pravijo večji del tega dela stroji.
Ali je potemtakem stroj zaslužil
kletev delavcev? Leta 1884 je iz-
računal Renleaux, da bi bilo tre-
ba samo za enoletno porabo pre-
moga (v strojih) 540 milijonov
mož. ki bi sleherni dan nepresta-
no delali po dvanaest ur... In že
imenovani Dessauer je preraču-
nal opravilo strojev na benein,
premog in ostale izvore energije,
pa je dognal da bi bilo treba
za to opravilo 2000 do 2500 mil-
ijonov možkih moči, to se pravi:

če bi nenadno vsi motorji obstali,
a bi vendar hoteli imeti v obratu
vse tovarne, železnice, razsvetlja-
vo, vodovode itd., bi moralo nad
2 milijardi sužnjev vse življenje
brez odmora vrteti, dvigati, vla-
čiti... Po stroj nam ne da le o-
nega, kar so nekoč z roko opravi-
li. Saj na primer ne bi zmogli
človek, kar napravi žaga. Seveda
je tudi mnogo neprijetnosti v in-
dustrijskih revirjih: na primer
saje, dim in podobno, vendar po
tega vedno manj, ko bo elektrika
prevzela pogon.

Kako bi mogel biti torej stroj
neprijatelj človekov? Že v rodu
je bila misel nadahnjena: človek
ni izumil stroja, da bi si z njim
lajšal trud pri obdelavi zemlje,
kar bi bilo povsem v skladu z bo-
žji načrti, marveč zato, da bi
mu služil kot Molohu! To je vir
vsega zla. S stroji si noče človek
izpolniti potreb, marveč nagrinja-
ti si bogastva! Zatorej ni spravil
v obrat strojev (železnice, pošte
itd.) zato, da bi koristil člove-
štvu, marveč radi dobre konjuk-
ture. Kakor hitro se tej izpod-
maknejo tla, je tudi že konec o-
brata. Ali teko stroji tovarn, da
koristijo kmetu in delavcu? Ali
potemtakem dele delodajalci za-
služek z delavci? Ah ne! Stroji
teko le do takrat, ko prinašajo
velika bogastva v kapitalistovo
blagajno. Plačo pa prejemajo de-
lavci v najnižji meri, toda pri tem
morajo dati stroju poslednjo silo
teles in duše. Če pa zmanjšajo
stroji delarni dotok v kapitali-
stovo blagajno, tedaj morajo de-
lavci brez kruha na ceste.

Človek ostane človek. Zaradi
tega je porabil stroj, ki bi mu
služil lahko za ustanovitev raja,
za sramotno uničevanje svojega
bližnjega, za sebično kupičenje
denarja. Kdo je torej krov, da je
stroj nepravilen? — André Mau-
rois piše: "Prav tako, kakor gra-
di človek nasipe in kanale, da bi
ustavil reke, bi mogel tudi produk-
cijo zadržati... Toda na drugi
strani je bila očitna blaznost,
ko so leta 1830 angleški tkaleci s
kladivi razbili zveste in brežutne
priatelje."

Toda, kako bi mogel delavec
molčati, če ne izpolnjuje svetov-
no-gospodarske konference, kar
so obljubili! In če mednarodni u-
rad dela ne stori poštenih kor-
kov! Stroj je nem delavec, ki ne
pozna krivice, človek pa je živ ka-
men.

KRALJ JURIJ BREZ DARU

Angleški kralj je dobival od
pantiveka od Irse posebno bo-
žično in novoletno darilo: veli-
kanskó testenico z nadevom 20
divjih petelinov. Ta testenica je
redno krasila kraljevsko mizo pri
novoletnem sprejemu. A letos, pr-
vič v britski zgodovini je ostal
kralj brez tega užitka. Novi irski
kanceler Donald Buckle je izja-
vil, da smatra darilo za spomin
na nekdanjo sužnost, ki žali nje-
govo republikansko prepričanje.
Na njegovo zahtevo je črtala vla-
da za testenico predvideno po-
stavko v proračunu. Ta vest je
tako odjeknila v Dublinu in po
vseh ulicah je odmevala starin-
ska božična pesem z novim, pre-
drugačnim besedilom:

Ko so odprli na mizi testenico,
so veselo zaplele vse ptice:
"Živel naš Donald Buckle!
Kralj ne dobi nobene testenice!"

"ANSCHLUSS" ZOPET

STRAŠI

Vest o francoskih načrtih, da
bi se Avstrija nevtalizirala, je
seveda zelo osepnila vsemnem-
ške kroge. Zanj so se predvsem
zanimali eksponenti berlinskih
krogov, to je predvsem dopisniki
nemških listov. Poročila, ki so jih
poslali svojim uradnim, govo-
re po večini o "fantazijah na ra-
čun Avstrije". Izvirna poročila iz
Pariza res zanikajo, da bi se fran-
coska vlada v resnici bavila s
takšnim naklepom. Ne samo via-
da, tudi poslanci sami in franco-
ski publicisti, ki se zanimajo za
problem srednje Evrope, baje ne
iščejo takšne rešitve avstrijskega
problema. Bolj je verjetno, da
misli francoska vlada zopet spro-
žiti stari problem podonavskega
gospodarskega bloka, in sicer v
zvezi s podpisovanjem novega
mednarodnega posojila.

Kljub vsem demenijem je vest
"Daily Telegrapha" o nevtaliza-
ciji Avstrije morala imeti nekaj
podlage. Morda se kaj podobne-
ga pripravlja na drugi formi. Da
se za kulisami nekaj dogaja, pri-
ča napad dunajskega dopisnika
"Berliner Tageblatta" proti Doll-
fussovi vladi. Dopisnik domneva,
da je glede teh problemov po-
trebna največja previdnost. "Doll-
fuss postopa kakor slon, ki je za-
el v skladišče porcelana".

Med proračunsko razpravo gle-
de dotalije dunajske univerze je
socialist Leuthner ostro kritizi-
ral propagando v prid ideje av-
strijstva, ki jo po njegovem mne-
nju širijo monarhisti proti nem-
ški kulturi in proti Anschlussu.
Tudi v šolskih knjigah bi radi
propagirali to idejo, ki je zašla
tudi v dunajski gledališče. So-
cialističnemu poslancu je odgovoril
prosvetni minister Schmitz.
Pristaš krščanske socialne stran-
ke, Schmitz je v dolgem govoru
dokazoval, kako se je hitlerstvo
hotelo polastiti dunajske univer-
ze, da bi lahko širilo odtod vele-
nemško propagando. Katoliški di-
jaki so radi tega zvestopili iz skup-
ne akademске organizacije in kr-
ščanska socialna stranka jih bo
v njihovem prizadevanju podpr-
la. Schmitz je poveljeval idejo
avstrijstva. Socialni demokrati
postopajo nelogično: Drugim oč-
tajo, da so anarhisti in nasprot-
niki Anschlusa, medtem ko se
jim zdi čisto naravno, da se Prus-
čim zdi Prusa, Bavarcem Bavara.

"Nikdo ne more vzeti nam Av-
strije pravice, da se priznava-
mo k avstrijstvu, da zahtevamo
spoštovanje avstrijske kulture in
avstrijske zgodovine v naših so-
lah. Republika ima prav tako ka-
kor monarhija potrebo po patri-
otičnih državljanih".

Naši v Ameriki.

V soboto je preminul v Cleve-
landu 60 let stari Andrej Senk.
samec, doma iz Predoselj na Go-
renjskem. Mož je bil poznan kot
s pohabljenogo ženo od mlado-
sti. Bil je velike in močne posta-
ve. V Ameriki se je nahajal 30
let in vedno samotari. Pred ne-
kaj leti se je ponesrečil in si zlo-
nil že itak pohabljenogo ženo.
Oskrbnik ranjkega, rojak Anton
Šturm, pripoveduje marsikaj za-
nimivega iz življenja ranjkega
Andreja. Zadnja štiri leta ni ni-
kjer delal. Leta prej je bil zapo-
slen v Browning tovarni, kjer je
na prigovarjanje delodajalca pu-
šal svoje prihranke na obljubo,
da mu bo z obrestmi vred plača-
no, toda kompanija tega ni stori-
la in je med tem časom propadla.
Ranjki je začel s tožbo, toda ni
mogel ničesar doseči. Tako je
bil ranjki brez denarnih sredstev
skozi zadnja štiri leta. Bil je re-
sničen siromak. Šele zadnje čase
mu je pomagala dolrodela druž-
ba. Pred nekaj tedni je zbolel,
zadnji pondeljek so ga pa odpe-
ljali v mestno bolnico, v soboto
ga je pa smrtni angelj rešil trp-
ljenja.

Smrtno se je ponesrečil na
na svojem domu v Clevelandu
Vincent Bahač, star 46 let. Šel je
v klet, da popravi ogenj v for-
nu, pa mu je na vrhni stopnici
spodrsnilo, ker je imel sneg na
čevljih in padel je tako nesrečno,
da si je prebil lobanjo. Zena, ki
je istočasno pometala sneg pred
hišo, ga je našla mrtvega na dnu
stopnice.

6. februarja zjutraj okrog
sedme ure, ko je bil na poti na
delo, je bil povožen od avtomobi-
la v Clevelandu poznani rojak
John Šlogar, splošno poznan pod
imenom "Jamšek". Odpeljan je
bil v Charity bolnico, nato pa na
dom. Poškodbe je dobil na glavi
in telesu.

POPRAVEK.

V naznanilu glede smrti moje
žene sem pozabil zahvaliti se dru-
žini Prevec in Mrs. Matkovich,
ker so mi počistili dom, ko smo
pokožno odnesli k večnemu po-
čitku.

Hvala tudi družinam Trepol in
Terček iz Clevelanda ter prijate-
ljem in znancem iz Farrell, Pa., za
udeležbo pri pogrebu.

Mat Leskovec,
Girard, Ohio.

IŠČE SE ŠIVALKE

izvežbane na malem stroju za mo-
ške cotton braid klobuke. Celo dne-
no delo in overtime. — JACOB
KORBER, Inc., 588 B'way, 8th
Floor, New York, N. Y. (3x)

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO "BLEĐ"

vprizori v nedeljo, 12. FEBRUARJA, '33

ponovitev priljubljene komedije

"TRIJE VAŠKI SVETNIKI"

Po igri prosta zabava in ples. Za cenj. občinstvo je poskrb-
ljena izbojna jedalca in pijača. K obilni udeležbi vljudno
vabi — O D B O R.

ZAČETEK TOČNO OB 5. URI POPOLDNE!

Vsi v Slovensko Dvorano, 62 St. Marks Pl.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANE- SLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA- STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 200	\$ 3.35	Lir 100	\$ 5.70
Din 300	\$ 4.80	Lir 200	\$ 11.20
Din 400	\$ 6.30	Lir 300	\$ 16.40
Din 500	\$ 7.80	Lir 400	\$ 21.75
Din 1000	\$ 15.35	Lir 500	\$ 26.75
Din 5000	\$ 75.50	Lir 1000	\$ 52.50

Za izplačilo vaših znakov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarji ali
lirah dovoljume ša bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.00 morate poslati	\$ 5.70
" " " " " "	\$ 10.80
" " " " " "	\$ 15.90
" " " " " "	\$ 21.00
" " " " " "	\$ 26.10
" " " " " "	\$ 31.20

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Mojna nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za pristojbino 01.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

Slovensko Delavsko Podporno Društvo, ink.

(Slovenian Workingmen's Benevolent Society, Inc.)

NEW YORK, N. Y.

ODBOR

Preisrednik: MIHAEL PIRNAT, 600 Seneca Ave., B'klyn, N. Y.

Tajnik: JOHN TURKAS, JR., 405 Himrod St., B'klyn, N. Y.

Zapisnikar: FRANK PADAR, 96 Evergreen Ave., B'klyn, N. Y.

Nadzorniki: I. JOHN KRIŽEL, 1822 Linden St., B'klyn, N. Y. II. FRANK PIRC, 69-27 — 41 Ave., Winfield, L. I.

III. ANNA BERMAN, 329 E. 12 St., New York, N. Y.

DRUŠTVO OBSTOJI ŠE-LE 12 LET IN IMA V BLAGAJNI

OKROG DEVET TISOČ DOLARJEV

Društvene seje se vrše vsako drugo soboto v mesecu v društveni

dvorani 261 St. Nicholas Ave., Brooklyn, N. Y. — Rojaki in ro-
jakinje v New Yorku in okolici savorujate se za slučaja boleml ali

nepeče: za okoliš od 25 do 50 milj se sprejme člana, če je v
okrožju 5 milj že 5 članov. Za natančna pokažnja se obrnite na

katerake zgoraj omenjenih odborikov.

Mali Oglasi imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Peter Zgaga

V Ženevi je umrl zastopnik Ma-
džarske pri Ligi narodov, grof
Apponyi.

Možak je bil star že sedemin-
osemdeset let. Časopisje poroča,
da je bil najstarejši diplomat pri
Ligi narodov.

Ne vem, kako bi rekel. Toda
zdi se mi, da so drugi diplomati
pri Ligi narodov še dosti starejši.

Da je res tako, je najbolje raz-
vidno iz uspehov, ki jih je dose-
daj dosegla Liga.

*

Italija pošilja Madžarski in Av-
striji orožje. To je zaenkrat vse,
kar ima Italija na razpolago.

Kruh bi bil Avstriji in Madžar-
ski dosti bolj dobrodošel.

*

Letošnje poletje bo otvorenja
v Čikagi razstava.

Krasna poslopja, najmodernejši
izdelki, mojstrovine v arhitektu-
ri; nakratko rečeno: pestra in te-
meljita slika splošnega napredka.

Največjo pozornost bi pa vzbuj-
jal načrt, kako bi bilo mogoče
Čikagi pomagati iz finančne sti-
ske in kako bi bilo mogoče preskr-
beti dvanaajst milijonov neza-
poslenih Amerikancev delo.

Tega načrta, žal, ne bo na raz-
stavi.

*

Kdo neti v deželi komunizem?
Kdo širi komunistične ideje?

— Komunisti — boš odgovoril
prijatelj.

— Nak, motiš se, strahovito se
motiš. Komunizem in komuni-
stične ideje širi kapitalistično ča-
sopisje, ki objavlja poročila kot
je naprimer naslednje:

Newyorskí sodnik J. A. Dele-
hanty, ki upravlja zagnušinske
zadeve, je razsodil, da se bo mo-
rala sedem let stara Luey, hči po-
kojnega bankirja Edward Russel-
la Thomasa, zadovoljiti z \$3000
na mesec. Njena mati pravi, da
potrebuje za vzgojo, izobrazbo, o-
bleko in razvedrilo otroka naj-
manj štiri tisočake na mesec. Pa-
nestni sodnik je pa ujemal, da
trije tisočaki, zadostujejo. Nje-
na mati ima na leto dvajset tisoč
dolarjev dohodkov, pa tarnja, da
je komaj zanj dovolj in da ne
more dati otroku od te vsote niti
peninja.

Tako poročilo naj čita človek,
ki je že par mesecev brez dela in
zaslužka, pa bo postal komunist
in boljševik, četudi ni še nikdar
slišal o Sovjetski Uniji, o Leninu
in njegovih naukih.

Časi, ko se je tak človek vdal
v božjo voljo, so minili; v veliko
žalost posvetne in duhovske go-
sposke.

*

Novi nemški kanceler Adolf Hit-
ler je doma z zelene Štajerske.
Njegov bratranec je menda zave-
den Slovenec, ki ima lepo kmetijo
ob avstrijski meji.

Veliki nemški narod bo že o-
prostil, če so ga Slovenci obdarili
z Adolfom Hitlerjem.

Sicer naj obvelja načelo: milo
za drago.

To je le mala protisluga za ne-
štete krivice in nasilja, ki so jih
bili Slovenci deležni od svojega
nemškega sosedu.

*

Neki hrvatski učenjak je sku-
šal dokazati, da je tudi Mussolini
jugoslovanskega rodu.

Toda to najbrž ne bo držalo.
"Mussu" pomeni v italijanskem
narečju "gob

RUSKI NAČRT SE NI OBNESEL

Na Silvestrovo 1932 bi se morala zmagovito končati največja bitka, ki jo je kdaj bil človek z naravo. Konec decembra je bil konec sovjetske petletke, ki je trajala samo 4 leta in 3 mesece. Petletka je znana več ali manj tudi pri nas kot najglednejši gospodarski načrt, ki naj bi izpremenil prostrano rusko zemljo iz najizrazitejše agrarne v največjo industrijsko državo.

Toda to titansko delo ni šlo tako gladko od rok, kakor so iniciatorji prvotno mislili. Agitacija za petletko se je pretegnila, nujno je morala nastopiti depresija. Med svetovno vojno so končno začeli opaziti zlasti v Italiji tiste, ki so oznanjali velike italijanske zmage, čeprav jih ni bilo nikjer. Prišli so na to, da je hotela sovražna propaganda z lažnimi vestmi o velikih zmagah demoralizirati italijansko javno mnenje in zbegati vodstvo italijanske armade. Zato so začeli v Italiji zapirati ljudi, ki so oznanjali zmage orožja v času, ko se je italijanska armada umikala proti Pavi.

Agitacija za petletko naj bi dosegla svoj vrh, ko bi bila zmaga sigurna. Stalinovi ljudje so pa začeli z njo prezagajati. Izšla je ogromna literatura o petletki, ki nudi zdaj sovražnikom socializma bogat vir nasprotne agitacije.

Uspehi prvih dveh let petletke so omamili sovjetsko vodstvo, ono je pa omamilo z neskomolnimi obljubami množico. Neskomolna agitacija je eden glavnih vzrokov delnega neuspeha petletke.

Obetalo se je mnogo preveč. Saj je bila svetovna vojna v tem pogledu zelo dobra šola. V Nemčiji so vpregli ves znanstveni aparat v službo vojne agitacije, toda instinkt mas je zelo zdravo primerjal obljube z dejanji in končno se je izemila iz tega revolucije. Kdor v Rusiji ni preudiral obsežnega dela o petletki, je lahko iz agitacije sklepal, da mu prinese petletka blagostanje in kulturne dobrine, o kakršnih se buržuaziji niti sanjal ni. Saj je dejal Stalin: "Ko sede sovjetska unija v avtomobil, naš mušik pa na traktor, potem naj nas pa blagorodni kapitalist kar poskusi dohiteti".

Neskomolna agitacija je povzročila, da ljudje zdaj ne cenijo pravilno niti tega, kar je petletka storila. Stori se je pa mnogo. Tega ne more nihče tajiti, ni-

Zaenkrat je težka industrija samo razmeščena po načrtu.

Temelj težke industrije je pridobivanje premoga, železa in nafte. Samo v pridobivanju nafte se je petletka v polni meri posrežila. Pridobivanje premoga bi se bilo moralo povečati po načrtu od 100.000 ton dnevno v letu 1928 na 250.000 ton dnevno ob koncu petletke, torej v decembru 1932. Uradni sovjetski podatki pa pričajo, da je znašala produkcija premoga 13. decembra 1932 samo 183.000 ton, prejšnji dan pa 178 tisoč ton. Okrog 180.000 ton se je gibala dnevna produkcija že več mesecev. To se pravi, da je bila petletka glede pridobivanja premoga izpolnjena samo na polovico. Kako je pa z železom? Letu 1928 so ga pridobili 3.300.000 ton, torej 9000 ton dnevno. Ob koncu lanskega leta bi ga bili morali pridobivati 10 milijonov, torej 27 tisoč ton dnevno. V resnici je pa znašala produkcija 14. decembra 18.400 ton, prejšnji dan pa 19.000 ton. Tudi tu se je petletka posrežila samo na polovico. Ne smemo pa pozabiti, da je v primeri z letom 1928 produkcija premoga in železa napredovala za celih 100%. Kaj se to pravi, vedo najbolje ljudje, ki imajo opraviti z narodnim gospodarstvom. Še poseben pomen pa ima ta napredek za Rusijo. V carski Rusiji je napredovala industrija mesečno približno za 1%. Ker je bila prva petletka raztegnjena na 51 mesecev, je napredovala sovjetska težka industrija mesečno za 2%. Ne smemo pa pozabiti, da se je v starih časih sorazmerno z napredkom industrije dvigal tudi življenjski nivo prebivalstva in da so padale cene izdelkov lahke industrije. V sovjetski Rusiji pa vidimo baš nasprotni proces, življenjski nivo prebivalstva je padel, cene izdelkov lahke industrije pa neprestano skačejo, ker je zgrajena trgovsko, ne pa socializirano. Pa načrtu bi morale ob koncu prve petletke cene industrijskih izdelkov pasti za 25%, poljedelstvo in živinoreja bi pa morala poskočiti za 50 odstotkov. Zgodilo se je torej nasprotno. Cene industrijskih izdelkov so poskočile, poljedelstvo in živinoreja sta pa nazadovala.

V enem pogledu je pa petletka prekosila vsa pričakovanja, namreč v kolektivizaciji poljedelstva. Toda kolektivizacija je formalna, ne pa produktivna. Trocki v uspeh kolektivizacije ni veroval. Dejal je, da se iz ribiških čolnov ne da napraviti parnik. Tudi kmete je bila omamila agitacija za petletko. Dobili so traktorje, žita od države, pa že ni bilo v zadostni množini, zlasti pa primanjkuje sestavnih delov poljedelskega orodja, ker se lahka industrija prepočasi razvija.

Ob koncu prve petletke je podobna sovjetska Rusija ogromno mu stavlila, kjer primanjkuje materiala in sredstev, kjer je pa mnogo navdušenja in dobre volje. Vprašanje je, kakšen bo uspeh druge petletke. Če se bo boljviškim prvakom posrečilo obdržati množice ruskega ljudstva v dednjem entuzijazmu, če bodo ljudje tudi v drugi petletki pripravljeni podrediti vse svoje osebne interese skupnosti, se utesne zgraditi, da postane Rusija v doglednem času najmočnejši gospodarski faktor na svetu. Prognoza je tu zelo težka, ker ne poznamo ustroja nove Rusije, niti novega človeka, ki ga je ustvarila ruska revolucija. Eno je gotovo, da se bo namreč gigantski boj med porajajočim se socializmom in umirajočim kapitalizmom nadaljeval še z večjo intenzivnostjo, da bo borba še bolj ogorčena in da bo pokazala druga petletka še mnogo jasnejše konture končnega izida tega gigantskega spopada med dvema svetovoma.

MED PRITLIKAVCI

Beli oči Peter Schumacher je pred kratkim dovršil veliko mislo, ki mu jo je naložil sveti oči, namreč da je proučil centralnoafriške Pigmee, ki živijo okrog jezera Kivu. Za to nalogo se je pripravil misijonar Schumacher z obširno znanostjo obče etnologije, lokalnih jezikov ter običajev srednjeafriških pritiklavcev, kar si je ta mož pridobil pri svojem 25-letnem delovanju med rodovi v sedni Ruandi. Peter Schumacher je postal najzaupljivejši mož, pragozdnih pritiklavcev.

Pragodne pokrajine, kjer biva, jo ti Pigmeeji, leže okrog bogatega jezera Kivu. Pater je potoval po prostranih velikanskih poljih, pa se vzpel do 3000 m višine, koder strlijo prelomi in strmi prevazi. Ko je dospel tja, je odpuštil svoje nosilec, pa ostal sam sredi gozdnih samot, sredi gozdnih velikih pritiklavcev.

Vseposod je stikal pater Schumacher za skrivnostnimi izvori, ki bi razjasnili zgodovino dežela. Bila so tu imena vseh mogočih rodov z njihovimi totemi in prerari, kateri pa niso mogli pokazati sledov, odkod so ti in ti rodovi privreli. Kateri so bili prvi gospodarji teh zemelj itd. Redki običaji in navade so bile delni ključ za razlaganje in tako je misijonar Schumacher sledeče ugotovil:

Materijalna kultura srednjeafriških Pigmeejev datira iz kamene dobe. Kraj, kjer živijo, pokriva starejša vulkanična kamena, ki je posebej podobna (po zunanosti celotne pokrajine) francoskemu Auvergnu. Povsod so namreč sledovi lave.

Pigmeeji živijo v gozdovih in sicer v velikih družinskih skupinah. Njihovo skupno število znaša le nekaj tisočev. Dasiravno pa se trdovratno ogiblje sosednih plemen Bantu, je vendar tu pa tam kak mešan zakon.

Pritiklavci živijo izključno od radežarnosti gozda, od lava, od rezljanja in plenjenja. S temi predmeti se vzdržujejo zamenjalna trgovina z Bantu rodovi, ki vračajo agrarne produkte. Loy na slone in bivolce prakticirajo največ z lokom in puščico. Če pa gredo nad opice, uporabljajo kolesa. Za lov se pridno poslužujejo tudi mrežlov, ki so do 10 m dolge in 2 m visoke.

Stanovanje je prirejeno za večno selitev. Obrambna stena pred vetrom, ki je iz drevesnega lubja, ali pa poenotek čebelne košare. To je domovanje afriškega malčka, ki pa je čez dan zvečine prazno, saj odidejo možje že zarana zjutraj na lov. Žene pa na zamenjalni sejem. Z malimi izjemami je pigmajska družina monogamska — z močnimi zakonskimi pogodbami. Če pa se sporadično zgodi, da poznamo kak zakon v poligamiji, bivajo vse žene z možem pod eno streho (dočim imajo žene Bantu-črncev vsaka svojo kolibo).

Povsod vlada pa vera v enega boga. Junake in duhove umrlih prednikov nikjer ne časte. Samo na zadnji obali jezera je enobojstvo nekoliko zasenčeno s kultom junakov. Vendar nima večdežev, marveč se obračajo v takih zadevah na čarovnike plemena Bantu.

Kako se more torej človek približati tem gozdnim možičkom? P. Schumacher piše: Po dolgem bivanju med njimi moram reči, da so to ljudje istega duševnega ustroja kakor sleherno človeško bitje. Nihovo splošno vedenje pa si moramo tolmačiti z njihovo lovsko naravo. Saj živi med njimi pregovor: Varuj se živali in človeka in dolgo boš živel. Do tujeje je Pigmeej nezaupljiv. Ko pa se enkrat privadi, nastopa svobodno in odkrito. Med črnce se čutijo srednjeafriški pritiklavci vzvišene. Ta domišljavost pa se jim mora nekoliko opravičiti; zakaj vemo, da so zelo spret-

Nesreča ne počiva!

Tudi smrt ne. Podvrženi ste eni ali drugi vsak dan. **KAJ STE PA STORILI ZA SVOJO OBRAMBO IN ZA OBRAMBO SVOJIH OTROK?**

Ali ste že zavarovani za slučaj bolezni, nezgode ali smrti? Ako ne, tedaj pristopite takoj k bližnjemu društvu Jugoslovanske Katoliške Jednote. Naša jednota plačuje največ bojniške podpore med vsemi jugoslovanskimi podpornimi organizacijami v Ameriki. Imovina znaša nad \$1.100.000,00, članstva nad 20.000. Nova društva se lahko ustanovijo v Združenih državah z 8 člani. Pristopnina prosta. Berste najboljše slovenski tehnik "Novo Dubo", glasilo JSKJ Pišite po pojasnila na glavnega tajnika, Anton Zbašnik, Ely, Minn.

ČEZ JUGOSLOVANSKO MEJO HOČEJO

"Jutro" piše: —

Planinsko društvo "La Societa Alpina delle Giulie" v Trstu prireja predavanja o planinstvu in je kakor poroča "Piccolo" 19. jan., predsednik tega društva neki Chersi (čitat Keršić), predaval v društvu te dni o Bohinju.

Kakor po-nemamo iz poročil v menjenem listu, je ta gospod Chersi dober planinec, ki pozna tudi naše hribe, bili bi mu prav hvaležni za njegov lepi opis naših planin če bi ne bilo s tem opisom edruženega vse nekaj drugega, kar nam govori le prejasno, kako naši sosedje skušajo celo vsemu svetu veličanstvo prirode zlorabljati za svoje prisvajalce pohlepe.

Chersi je v svojem predavanju pripovedoval, kako so nekaj pri-morski italijanski planinci radi prihajali v Bohinj, a so njihovo izleti v te kraje prenehali po vojni, "ker je Bohinj ostal na jugoslovanskem ozemlju in se je meja začrtala po gorskem grebenu Triglav - Črna prst. Ker Bohinj ni bil vključen v italijansko ozemlje, to dejstvo ne samo da nam ovira ali vsaj otežuje dostop v te kraje, temveč ima za naše mesto (Trst) še druge težje in občutnejše posledice. Transalpinska železnica, ki bi morala vezati Trst direktno z avstrijsko-nemškimi deželami, stopa, ko prihaja v Bohinj, na jugoslovanska tla in s carinskimi postopkom znatno ovira promet, zlasti potniški, pa se potniki izogibajo te vožnje."

Predavatelj je nato opisoval Triglav in planinsko življenje v njegovem območju in obširno govoril o delovanju italijanskega planinskega društva v tem gorskem svetu, o italijanski planinski koči "Napoleone Cozzi" na Dolu. Svoje predavanje je zaključil s pozivom naj italijanski planinci kar najbolj pogosto hodijo na Triglav, "ki ni zanimiv samo po impozantnosti svoje kope, po veličastnosti svojih sten, po slikoviti lepoti svojih dolin, temveč tudi po svoji — posebej zemljepisni legi!" Tržaški list dodaja, da se je v tem pogledu treba spomniti besed, ki jih ekselencja Manaresi, predsednik splošnega italijanskega planinskega društva

NAJVEČJI HOTEL V RUSIJI

V Leningradu v okolici "Petrove hiše" gradijo sovjeti ogromen hotel Inturist, ki bo imel 1040 sob. Vsa okna bodo obrnjena proti jugu. Nad dvoriščem hotela, v sredi dvostoltnih topolov, katere je zasadil še Peter Veliki, bodo uredili park z igriščem za tenis in ostale veje športa. Spodnji del zgradbe je že gotov.

CENA

DR. KERNOVEČA BERILA

JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berile

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stane samo

\$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18th Street

New York City

Kdo si ne želi domov?

VSAKDO lahko sedaj z malimi stroški potuje v domovino in se neovirano vrne nazaj.

Moderni parniki Vam nudijo vso potrebo, in kdor je od večšega zastopnika pravilno poučen, mu je potovanja zabava.

Pri nas lahko kupite vozne liste za vse parnike.

Vsa pojasnila za dobavo potnih listov, affidavitov; če želite dobiti sorodnika iz starega kraja, kakor tudi vse druge informacije, d a m o vsakomur brezplačno.

Pišite nam!

Metropolitan Travel Bureau

(FRANK SAKSER)

216 West 18th Street
New York, N. Y.

Mi zastopamo vse parobrodne družbe.

V BLAG SPOMIN PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA NADVSE LJUBLJENEGA SOPROGA IN OČETA

JOHN FRANK-A

Dolgo leto je minulo, 8. februarja 1932, ko položili so te v prereni grob. Tam mirno tvoje truplo zdaj trohni. A duh tvoj med nami vedno še živi. Ko usoda kruta, izrgala te je iz naše srede; Britek bil je tisti čas, ko za vedno ločil si se od nas. FRANCES FRANK, soproga: MARY in VIOLET, hčerki Sheboygan, Wis.

Koledar l. 1933

Vsebuje poleg spisov dveh naših pisateljev Trohe in Rupnika tudi pesmi Johna Bukovinskega, opis našega "Severnega romarja" Planinska, par krasnih povesti, poučne članke iz zemljepisja, naravoslovja in zgodovine ter nešteto drugih zanimivosti.

Cena 50c

Vpoštevajoč slabe gospodarske razmere, smo ga tiskali le omejeno število. Vemo, da boste popolnoma zadovoljni z letošnjim koledarjem in zaradi tega ne odlašajte, pač ga naročite še danes.

TEH 160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNIH Z A VSAKEGA 50 CENTOV

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Pri naročilih za več kot \$1.— damo 30% popusta

V SLUČAJU, DA NAM KAKE KNJIGE ZMANJKA, S PRIDRŽUJEMO PRAVICO, POSLATI DRUGE SLIČNE VSEBINE

POUČNE KNJIGE
RAZNE POVESTI IN
ROMANI
PESMI IN POEZIJE

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street, New York

ZEMLJEVIDI
MOLITVENIKI
IGRE

MOLITVENIKI

SVETA URA
v platno vez. 90
v fino usnje vez. 1.50
v najfinije usnje vez. 1.80
v najfinije usnje trda vez. 1.80

SKRBI ZA DUŠO
v platno vez. 90
v fino usnje vez. 1.50
v najfinije usnje vez. 1.80

RAJSKI GLASOVI
v platno vez. 80
v usnje vez. 1.20
v fino usnje vez. 1.50
v najfinije usnje vez. 1.60

KVIŠKU SRCA
v usnje vez. 60
v usnje vez. 80
v fino usnje vez. 1.20
v najfinije usnje vez. 1.50
v cel. celluloid vez. 1.20

NEBESA NAŠ DOM
v platno vez. 1.20
v fino usnje vez. 1.50
v najfinije usnje trda vez. 1.80

MARIJA VARIJANJA
v platno vez. 1.20
v fino usnje vez. 1.50
v najfinije usnje trda vez. 1.80

Hrvatski molitveniki:

Učelja jstariosti, fina vez. 1.20
Slava Bogu, a mir ljudem, fina vez. 1.50
Zvonice nebeski, v platno 80
fina vez. 1.20
Vlence, najfinije vez. 1.60

Angleški molitveniki:

(za mladino)

Child's Prayerbook
v barvne platnice vezano 30
v belo kož. vezano 1.10

Come Unto Me
fina vezano 30
fina vezano 35

Key of Heaven
fina vezano 35
v usnje vezano 70
v najfinije usnje vezano 1.20

(ZA ODRASLE)

Key of Heaven
v celotni vezano 1.20
v celotni najfiniji vez. 1.50
v fino usnje vezano 1.50

Catholic Pocket Manual
v fino usnje vezano 1.30

Ave Maria
v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE

Angleško slovensko besedilo 2.00

Angleško-slov. in slov. angl. slovar 90

Amerika in Amerikanci (Trunk) 5.00

Angleška služba ali nauk kako se 10

Boj nalezljivim boleznim 75

Čerinski jezero 1.20

Domáci živnozdravniki broširano 1.25

Domáci zdravnik po Knalpu: 1.25

Domáci vrt 1.20

Gospodinjstvo 1.50

Gospodinjstvo 1.20

Hiti računar 75

Jugoslavija (Melič) 1. zvezek 1.50

2. zvezek, 1-2 snopčič 1.80

Kleparstvo (Skaflejš) 2.00

Kratka sholska gramatika 30

Kratka zgodovina Slovencev, Hr. 30

valov in Srbov 30

(Nadaljevanje)

Kako se postane državljani Z. D. 25

Kako se postane ameriški državljani 15

Kajzica o dojemnem vedenju 50

Kuhinja Kufundica 75

Kuhinja Kufundica 75

Kuhinja Kufundica 75

Kuhinja Kufundica 75

Kuhinja Kufundica 75

Kuhinja Kufundica 75

Kuhinja Kufundica 75

Kuhinja Kufundica 75

Kuhinja Kufundica 75

Kuhinja Kufundica 75

Kuhinja Kufundica 75

Kuhinja Kufundica 75

Kuhinja Kufundica 75

Obrtno knjigovodstvo 2.50

Perotinarstvo, broširano 1.50

Pravila za oliko 65

Psalmi motnje na alkoholski pos. 75

Praktični računar 75

Pravo in revolucija (Pitamic) 30

Predhodniki in idejni utemeljitelji 1.50

Radio, osnovni pojmi iz Radio 2.00

tehnike, vezano 1.75

Računar v kronski in dinarski 75

večjavi 75

Ročni slov. italijanski in itali- 90

janski-slovenski slovar 90

Ročni splošnih vsakovrstnih 50

pisem 50

Solnjenje 50

Slovenska narodna mladina 1.50

(obsega 452 strani) 1.50

Sprednja kuharica, trdo vezana 1.45

Svele Pismo stare in nove zaveze, 3.00

lepo trdo vezano 3.00

Sudno vino 10

Sadje v gospodinjstvu 75

Spolna nevarnost 25

Učbenik angleškega jezika 1.50

trdo vez. 1.25

Uvod v filozofijo (Veber) 1.50

Veliki slovenski splošni: zbir- 80

ka pisem, listin in vlog za za- 80

sebnike in trgovce 1.25

Veliki vsevedež 80

Vestilna knjižica 50

Zbirka domačih zdravil 60

Zbirka zelišč 40

Zel in plevel, slovar naravnega 1.50

zdravilstva 1.50

Zgodovina Umetnosti pri Slove- 1.90

cih, Hrvatih in Srbih 1.25

Zdravje mladine 1.20

Zdravje in bolezen v domači hiši, 1.20

2 zvezka 1.20

Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slo- 80

vencev (Melič) 80

II. zvezek 1.00

Prorokovalne karte 1.00

POVESTI in ROMANI

Agitator (Kersnik) broš. 80

Andrej Hofer 50

Beneška vedežvalka 35

Belgrajski biser 35

Beli mešec 40

Bele noči, mali junak 60

Božični darovi 25

Božja pot na Bledu 30

Božja pot na Smarjni gori 20

Cankar: 70

Grešnik Lenard, broš. 70

Mimo življenja 80

Moje življenje 75

Romantične duše 75

Balkansko-Turška vojna 80

Balkanska vojna, s slikami 25

Boj in zmaga, povest 20

Blagajna Velikega vojvode 60

Belgorod 80

Boy, (roman) 65

Burska vojna 40

Beatin dnevnik 60

Čarovnica 25

Cvetina Borogradska 45

Cvetke 25

Čebelica 25

Črtice iz življenja na kmelih 35

Drobiz, in razne povesti — 1.25

Iz modernega sveta, trdo vez. 1.60

Izbrani spisi dr. Ivan Mencinger: 1.50

2 zvezka 1.50

Igračke, broširano 80

Igralec 75

Jagnje 30

Janko in Metka (za otroke) 30

Jermak Zmagovalec, Med plazovi 50

Jutri (Strug) trdo vez. 75

broš. 60

Jurčičevi spisi: 60

Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, 10.00

lepo vezanih 10.00

6. zvezek: Dr. Zober — Tugomer 75

broširano 75

Juan Milerija (Povesti iz španskega 50

življenja) 50

Kako se sem jaz likal 60

(Alešev) 1. zvezek 60

Kako sem se jaz likal 60

(Alešev) II. zv. 60

Kako sem se jaz likal 60

(Alešev) III. zvezek 60

Korzijska brata, povest iz misijonov 30

v Koreji 30

Krvna osveta 30

Kmetički pusti (Senca) 50

Kuhinja pri kraljici gospi nožici 50

Kaj se je Markar sanjalo 60

Kazaki 25

Križev pot patra Kupljenika 70

Kaj se je izmislil dr. Ota 45

Levstikov zbrani spisi 90

1. zv. Pesmi: Ode in elegije; So- 70

netje; Romane; balade in 70

legende; Tolmač (Levstik) 70

5. zv. Slika Levstika in njegove 70

kritike in polemike 70

Trdo vezano 1.00

Ljubljanske slike, Hlail lastnik, 30

Trgovci, Kupčijski stražnik, 30

Uradnik, Jezični doktor, Gostil- 30

ničar, Klepetulje, Natabarca, 30

Duhovnik, itd. 30

Lov na ženo (roman) 30

Lucifer 1.00

Marjetica 50

Materina žrtv 50

Moje življenje 75

Mali Kitezi 30

Milijonar brez denarja 75

Magar, krščanski deček iz Liba- 25

nona 25

Mladih zanikarcev lastni živo- 75

topis 75

Mlinarjev Janez 50

Musolino 40

Mrtvi gosti 35

Mali Kitezi 30

Mesija 50

Malenkosti (Ivan Albrecht) 25

Mladim srcem, Zbirka povesti za 25

slovensko mladino 25

Misterija, roman 1.00

Moje 1.50

Na različnih potih 40

Notarjev nos, humoreska 35

Nared, ki izmira 40

Najša vrs, II. del, 9 povesti 90

Nova Erotika, trdo vez. 70

Najša leta, trdo vez. 70

Najša leta, trdo vez. 70

Najša leta, trdo vez. 70

Najša leta, trdo vez. 70

Prški Judek 25

Prisega Hurovskega glavarja 30

Pravljice in pripovedke (Koštnik) 40

1. zvezek 40

2. zvezek 40

Prvic med Indijanci 30

Preganjanje indijanskih masonar- 30

jev 30

Robinson 50

Robinson Crusoe 60

Revolucija na Portugalskem 30

Rdeča in bela vrtalca, povest 30

Roman zadnjega cesarja Haba- 1.50

buriana 1.50

Rdeča megla 70

Rdeča lokarica 1.25

Seržant Divale, vez. 1.60

Slovenski šaljivec 40

Slovenski Robinson, trd. vez. 75

Stric Tomova kočja 50

Sueški invalid 35

Skozi širno Indijo 50

Sanjska knjiga, mala 60

Sanjska knjiga, velika 90

Sanjska knjiga, (Araska) 1.50

Spomini Jugoslovanskega dobro- 1.25

volja, 1914—1918 1.25

Sredozemci, trd. vez. 60

broš. 40

Stranste vojne 50

Stiri smrti, 4. zv. 35

Smrt pred hišo 65

Stanley v Afriki 50

Spomeni znamenja polovalec 1.50

